هەرێمی کوردستانی عێراق
ئەنجوومەنی نیشتمانیی
کوردستانی عێراق

ئەنجوومەنی نیشتمانیی کوردستانی عێراق

پڕۆتۆکۆڵەکان

١٢

بەرگی دوانزدەیەم ــ ١٩٩٤

چاپی یەکەم ١٩٩٨

پێرست :

پرۆتۆکۆلی دانیشتنی کردنەوەی خولی دووەمی ساڵی ١٩٩٤ سێ شەممە ڕێکەوتی ١٩٩٤/٩/٦ ـــــــ ل٥
پرۆتۆکۆلی دانیشتنی ژمارە (١) چوارشەممە ڕێکەوتی ١٩٩٤/٩/٧ ـــــــ ل٢١
پرۆتۆکۆلی دانیشتنی ژمارە (٢) پێنج شەممە ڕێکەوتی ١٩٩٤/٩/٨ ـــــــ ل٧٦
پرۆتۆکۆلی دانیشتنی ژمارە (٣) شەممە ڕێکەوتی ١٩٩٤/٩/١٠ ـــــــ ل١٠٥
پرۆتۆکۆلی دانیشتنی ژمارە (٤) یەک شەممە ڕێکەوتی ١٩٩٤/٩/٢٥ ـــــــ ل١٣٩
پرۆتۆکۆلی دانیشتنی ژمارە (٥) یەک شەممە ڕێکەوتی ١٩٩٤/١٠/٩ ـــــــ ل١٧٧
پرۆتۆکۆلی دانیشتنی ژمارە (٦) سێ شەممە ڕێکەوتی ١٩٩٤/١٠/١١ ـــــــ ل٢٢٧
پرۆتۆکۆلی دانیشتنی ژمارە (٧) چوارشەممە ڕێکەوتی ١٩٩٤/١٠/١٢ ـــــــ ل٢٩٩
پرۆتۆکۆلی دانیشتنی ژمارە (٨) یەک شەممە ڕێکەوتی ١٩٩٤/١٠/١٦ ـــــــ ل٣٢١
پرۆتۆکۆلی دانیشتنی ژمارە (٩) سێ شەممە ڕێکەوتی ١٩٩٤/١١/١ ـــــــ ل٣٥١
پرۆتۆکۆلی دانیشتنی ژمارە (١٠) چوارشەممە ڕێکەوتی ١٩٩٤/١١/٢ ـــــــ ل٣٨١
پرۆتۆکۆلی دانیشتنی ژمارە (١١) پێنج شەممە ڕێکەوتی ١٩٩٤/١١/٢٤ ـــــــ ل٤١١
پرۆتۆکۆلی دانیشتنی ژمارە (١٢) شەممە ڕێکەوتی ١٩٩٤/١١/٢٦ ـــــــ ل٤٤٥
پرۆتۆکۆلی دانیشتنی ژمارە (١٣) یەک شەممە ڕێکەوتی ١٩٩٤/١١/٢٧ ـــــــ ل٤٨٣
پرۆتۆکۆلی دانیشتنی ژمارە (١٤) سێ شەممە ڕێکەوتی ١٩٩٤/١٢/١٣ ـــــــ ل٤٩٩
پرۆتۆکۆلی دانیشتنی ژمارە (١٥) چوارشەممە ڕێکەوتی ١٩٩٤/١٢/١٤ ـــــــ ل٥٢٧
پرۆتۆکۆلی دانیشتنی ژمارە (١٦) پێنج شەممە ڕێکەوتی ١٩٩٤/١٢/١٥ ـــــــ ل٥٥٣
پرۆتۆکۆلی دانیشتنی ژمارە (١٧) شەممە ڕێکەوتی ١٩٩٤/١٢/١٧ ـــــــ ل٥٨٣
پرۆتۆکۆلی دانیشتنی ژمارە (١٨) دووشەممە ڕێکەوتی ١٩٩٤/١٢/١٩ ـــــــ ل٦٠٧
پرۆتۆکۆلی دانیشتنی ژمارە (١٩) سێ شەممە ڕێکەوتی ١٩٩٤/١٢/٢٠ ـــــــ ل٦٢٩
پرۆتۆکۆلی دانیشتنی ژمارە (٢٠) چوارشەممە ڕێکەوتی ١٩٩٤/١٢/٢١ ـــــــ ل٦٤٧
پرۆتۆکۆلی دانیشتنی ژمارە (٢١) پێنج شەممە ڕێکەوتی ١٩٩٤/١٢/٢٢ ـــــــ ل٦٧٣

خۆی لە شوێنی ئەم وەزارەتە شتێکی تری هەیە، لە پرۆژەکەی خۆی کە دەینێرێت دەستەی ئەرکانە ویاسای بۆ دادەنێت، سوپاس.

بەڕێز سەرۆکی ئەنجومەن:

کەواتە دەبێت ئەم بڕیارە بخەینە دەنگ دانەوە، کێ لەگەڵ ئەم بڕیارەدایە؟.. دەست بەرزکرایەوە.. کێ لە دژە؟،ەکەواتە بە زۆربەی دەنگ پەسەند کرا.

ئێستا تەنها بڕگەیەکمان ماوە لە تازە بابەت کە دوو بەشە، ئەویش دوای دەخەین بۆ دانیشتنی سبەینێ، دانیشتنی سبەینێ لە کاتژمێر(١٠)ی سەرلە بەیانی دەبێت.

بەڕێز فەرسەت ئەحمەد عەبدوڵلا/سکرتێری ئەنجومەن:

٣- استناداً الى أحكام فقرة(١) من المادة(٥٦) من قانون رقم(١) لسنة(١٩٩٢) وبناء على ما أقترحه العدد القانوني من أعضاء المجلس، قرر المجلس الوطني لكوردستان العراق بجلسته المنعقدة بتأريخ //١٩٩٤ أصدار القانون الأتي:

١- قانون التعديل الأول لقانون المجلس الوطني لكوردستان العراق رقم(١) لسنة ١٩٩٢ رقم () لسنة ١٩٩٤.

المادة الاولى/ تعدل مادة(٤٤) من قانون رقم(١) لسنة ١٩٩٢ وتقرأ كالآتي:-

إذا خلا أحد مقاعد المجلس حل محله مرشح آخر من القائمة ذاتها يختار من قبل جهة صاحبة القائمة وفق ما جاء بالفقرة(٢) من المادة(٣٧) من هذا القانون.

المادة الثانية/ لا يعمل بأي نص يتعارض وأحكام هذا القانون.

المادة الثالثة/ ينفذ هذا القانون اعتباراً من تأريخ صدوره وينشر في الجريدة الرسمية.

بەڕێز سەرۆکی ئەنجومەن:

دێینەوە سەر مادەی یەکەم.

بەڕێز کاکەڕەش محەمەد نەقشبەندیی:

بەڕێز سەرۆکی ئەنجومەن.

تەنها ئەو وشەیەی (هذا) لە مادە(٣٧)دا لابدەین و، بگوترێت (المادة«٣٧» من القانون رقم«١»)، سوپاس.

بەڕێز فەرسەرت ئەحمەد عەبدوڵلا/ سکرتێری ئەنجومەن:

تعدل المادة (٤٤) من القانون رقم(١) لسنة ١٩٩٢ وتقرأ كالأتي: اذا خلا أحد مقاعد المجلس حل محله مرشح آخر من القائمة ذاتها يختار من قبل جهة صاحبة القائمة وفق ماجاء بالفقرة(٢) من المادة(٣٧) من قانون رقم(١) لسنة ١٩٩٢.

بەڕێز سەرۆکی ئەنجومەن:

کێ تێبینی هەیە لە سەر مادەی یەکەم.

بەڕێز ئەیاد حاجی نامق مەجید:

بەڕێز سەرۆکی ئەنجومەن.

ئەو هەموارکردنە خۆی کە دەڵێت:(تقرأ كالأتي) واتە ئەوە ئەچێتەوە ناو یاساکە بۆیە وا راستە کە بگوترێت (من هذا القانون)، سوپاس.

بەڕێز حەسەن عەبدولکەریم بەرزنجی:

بەڕێز سەرۆکی ئەنجومەن.

(من هذا القانون)کە پێویستە، چونکە ئەو مادەیە دەچێتەوە ناو یاسای ژمارە(١)، واتە کە دەڵێین :(من هذا القانون) مەبەستمان هەموارکردنی یاساکە نییە، بۆ ئاگاداری بەڕێزتانیش مادەکە خۆی واهاتووە، لە کۆتایی مادەکەدا دەڵێت: (خلال مدة(٦٠) يوماً على أن لاتقل المدة الباقية للمجلس عن«٦» أشهر) تەنها ئەوە لە مادەکە لادراوە، ئەویش ئەوە بوو کە بۆ سیستەمێکی دائیری دانرا بوو، ئەگەر دائیری بێ هەڵبژاردنەکە دووبارە بکرێتەوە، بۆیە هەموار دەکرێت، سوپاس.

بەڕێز کاکەڕەش محەمەد نەقشبەندیی:

بەڕێز سەرۆکی ئەنجومەن.

لە کۆتایی مادەکەدا دەڵێت: (مما جاء في الفقرة(٢) من المادة(٣٧) من هذا القانون) کە گوتمان: (هذا القانون) ئاماژەی بۆ ئێرەیە و، ئەو ژمارەیە بێگومان دەچێتەوە ناو یاساکە و، بۆ لای مادەی(٣٧) لە یاسای ژمارە(٢)دا، سوپاس.

بەڕێز شێروان ناسح عەبدوڵلا حەیدەری:

بەڕێز سەرۆکی ئەنجومەن.

منیش رام لەگەڵ رای کاکەڕەشدایە، سوپاس.

بەڕێز فرەنسۆ تۆما هەریری:

بەڕێز سەرۆکی ئەنجومەن.

هەق بوو ئەو قسانەی کە لێرە دەیکەن لە جێگەی خۆی بیان کردبایە و، یاساکەیان بەم شێوەیە دابڕشتایەتەوە، سوپاس.

بەڕێز سەرۆکی ئەنجومەن:

بەڵێ راستە، بەڵام ئێستا وەکو پێشنیارێک پێویستی بە هەموارکردنێکی بچووک هەیە.

بەڕێز محەمەد حەسەن باڵەتە:

بەڕێز سەرۆکی ئەنجومەن.

من لەگەڵ رای کاکەڕەشدام کە گوتمان «من هذا القانون» ،واتە ئەم یاسایەی کە هەموار کراوە ،کەچی مادەی(٣٧) «من هذا القانون»ی تێدا نییە، بەڕێز سەید حەسەنیش فەرمووی کە دەچێتە ئەو یاسایە، نەخێر ناچێتە یاسای ژمارە(٣) دێتە ئەم یاسایە و، (هذا) لا ببەن لە یاساکەدا، سوپاس.

بەڕێز حەسەن عەبدولکەریم بەرزنجی:

بەڕێز سەرۆکی ئەنجومەن.

(من هذا القانون) دەچێتە ناو یاسایی ژمارە(١)، ئێمە ئەمەمان کردووە و، بڕگەی دواییشمان هەموار کردووە، سوپاس.

بەڕێز سەرۆکی ئەنجومەن:

ئێستا چی تێدا بنووسین (من هذا القانون) ،یان یاسای ژمارە(١) لە ساڵی ئەوەندە.

بەڕێز حەسەن عەبدولکەریم بەرزنجی:

بەڕێز سەرۆکی ئەنجومەن.

دوو بارە بنووسینەوە یاسای ژمارە(١)، سوپاس.

بەڕێز سەرۆکی ئەنجومەن:

تکایە با گفتوگۆکە یەک لایی کەینەوە لە نێوان پێشینارو لە نێوان ئەوەی کە کردوویەتی، دەنا من پێشنیارم نەکردووە، ئەوە پێشنیاری کاک ئەیاد و یاساییەکانە با ئەوان یەک لایی کەنەوە.

بەڕێز حەسەن عەبدولکەریم بەرزنجی:

بەڕێز سەرۆکی ئەنجومەن.

ئەگەر بێن (من قانون) بڵێین، یاخود (من هذا القانون) هەردووکی هەر یاسای ژمارە(١)دەگرێتەوە، جا بۆیە(من هذا القانون) کە دەقەکەی لە ناو یاساکەدا چۆن هاتووە نەیگۆڕین، چونکە ئێمە مەبەستمان گۆڕینی(٦) مانگەکەیە و، دەقی بڕگەکانیش وەکو خۆیان مانەوە وهیچیشمان نەگۆڕیون تەنها ماوەی(٦) مانگەکەمان گۆڕیوە، سوپاس.

بەڕێز ئەیاد حاجی نامق مەجید:

بەڕێز سەرۆکی ئەنجومەن.

خۆی کە هەموارکردنەکە هاتووە دەڵێت: (المادة الاولى تعدل المادة(٤٤) من قانون رقم(١) لسنة ١٩٩٢ تقرأ كالأتي) واتە پاش هەموارکردنەکەی، ئەو هەموارکردنەش دەچێتە ناو یاسای ژمارە(١) لەوێش وا دەخوێنرێتەوە، سوپاس.

بەڕێز حسێن عارف عەبدولڕەحمان:

بەڕێز سەرۆکی ئەنجومەن.

بە ڕاستی لای منیش روون وئاشکرایە، چونکە من ئێستا هەر ئەمە کە لەسەری ڕێککەوتن وەک پارێزەرێک وەک یاساییەک ئەمە لێرە یەکسەر ئەیبڕم و ئەیخەمە جێگەی ئەو مادەیە، لەبەر ئەوەی زۆر ئاساییە، (من هذا القانون) ئەوە لەوێ حیسابی نامێنێت، سوپاس.

بەڕێز کاکەڕەش محەمەد نەقشبەندیی:

بەڕێز سەرۆکی ئەنجومەن.

ئێستا مادە(٢) کە دەڵێت: (لايعمل بأي نص يتعارض وأحكام هذا القانون) ئەندامان

مەبەستیان کام یاسایە؟ ئەگەر مەبەستیان یاسایی ژمارە(٣٧) و ئەو (هــذا) یەیە کـە ئەوەش دەگرێتەوە بۆ (هذا)ی یەکەم، ئەوە ناگرێتەوە بۆ (هذا)ی دووەم ، ئەوە دەگرێتەوە بۆ (لایعمل بأي نص یتعارض وأحکام هذا القانون)، دەبێت بلـێین ئەو (هـذا)یە هەموار بکرێ لە مادە(٣٧)دا هاتووە (من المادة «٣٧» من قانون رقم« ١ »)، سوپاس.

بەڕێز بەختیار حەیدەر عوسمان:

بەڕێز سەرۆکی ئەنجومەن.

بۆ چوونەکەی بەڕێزان کاک حسێن وکاک سەید حەسەن زۆر راستن، لە بەر ئەوەی ئەو بڕگەیە دەچێتە ناو یاسای ژمارە(١) ماقوول نییە. ئەی لە یاسای ژمارە(١)دا بلێین (وفق ما جاء بالفقرة(٢) من مادة (٣٧) من قانون رقم« ١ ») کە خۆی یاسای ژمارە(١)ە زۆر رێک و تەواوە، سوپاس.

بەڕێز سەفەر محەمەد حسێن دۆسکی:

بەڕێز سەرۆکی ئەنجومەن.

منیش هەر لە سەر ئەو رایەم کە (من هذا القانون) بێت، چونکە یاساکە لێە ئاماژەی پێداوە، مەبەستم ئەوەیە (من قانون رقم)... جیاوازە لەگەڵ (من هذا القانون) دا، سوپاس.

بەڕێز ئەحمەد عەلی دزەیی:

بەڕێز سەرۆکی ئەنجومەن.

لـە(من هذا القـانون)دا ئیجتـهادات پەیدا بووە، بۆیە بە رای من بیکەینە (من القـانون رقم) ئەوەندە ، سوپاس.

بەڕێز محەمەد سەعید ئەحمەد یەعقوبی:

بەڕێز سەرۆکی ئەنجومەن.

من دەپرسم لە لیژنەی یاسایی، ئەگەر ئەو یاسایە دەرچووە دەبێت دەبێ ژمارەی هەبێت؟ باشە ژمارەی تازەیان بۆ دانا؟ سوپاس.

بەڕێز سەرۆکی ئەنجومەن:

وابزانم گفتوگۆی برا یاساییەکان، کە دوو ئیتجاهی روونە.

بەڕێز مەلا محەمەد ئەمین عەبدولحەکیم محەمەد:

بەڕێز سەرۆکی ئەنجومەن.

بە رای من (من هذا القانون) (الیف ولامەکە)ی لابەرین، چونکە ئەو (الیف ولامی تەعریفە)، جا ئەگەر بلێین (من هذا القانون)هەر ئەم یاسایە دەگرێتەوە، ئەگەریش بلێین(من قانون) هەر ئەم یاسایە دەگرێتەوە، جا بۆ ئەوەی رزگارمان بێت بلێین: (من قانون)، سوپاس.

بەڕێز شمائیل نەنو بنیامین:

السید رئیس المجلس.

انا أوئيد رأي (کاکەڕەش) في تحليلاته، لكن هذه المرة أخالفه لأن هذا القانون وهذه الفقرة أراها ركيكة و الأصح الأشارة إلى رقم القانون وشكراً.

بەڕێز فرەنسۆ تۆما هەریری:

بەڕێز سەرۆکی ئەنجومەن.

من پێموایە لە سەر (من هذا القانون) أو (قانون رقم...) کێشە دروست نەکەین، ئێمە لەگەڵ ئەوەداین کە ئەمە جێبەجێ بکرێت، پاشان با لیژنەی یاسا دانیشن و دایبرێژنەوە، سوپاس.

بەڕێز سەرۆکی ئەنجومەن:

با لیژنەی یاسا گوێی لە رای ئەندامان بێت، پێش ئەوەی دابرێژنەوە.

بەڕێز محەمەد حەسەن باڵتە:

بەڕێز سەرۆکی ئەنجومەن.

ئەم مادەیە ناچێتە جێی مادەی(٣٧) لە یاسای ژمارە(١) (تعديل القانون رقم...) ئەوەندە پێی ناوێ بڵێین :(هذا القانون) ، بەڵکو بڵێین: (قانون رقم) ئەوەندەی هەموارکراو ، سوپاس.

بەڕێز سەرۆکی ئەنجومەن:

لەسەر ئەم بابەتە بە تێروتەسەلی گفتوگۆمان کرد، را وبۆچوونەکان هەمووی روونن، سوپاستان دەکەین.

بەڕێز د. کەمال عەبدولکەریم محەمەد فوئاد:

بەڕێز سەرۆکی ئەنجومەن.

من هەر لە سەرەتاوە ویستم پشتگیری لە پێشنیارەکەی فراکسیۆنی زەرد بکەم، ئێمە لە سەر ناوەڕۆکی یاساکە رێککەوتووین، ئەگەر هەر تێکەڵچوونێک هەبێت، با یاساییەکان خۆیان کۆببنەوە وبڕیاری خۆیانی لەسەر بدەن، جا ئەنووسن (من هذا القانون) (من ذلك القانون) بەکەیفی خۆیان بێت، سوپاس.

بەڕێز سەرۆکی ئەنجومەن:

ئەو پێشنیارەی بەڕێز د.کەمال لەسەر شێوازێکی دیاریکراو ئەبێت گفتوگۆی لەسەر بکرێت، ئەمەیان هێناوە بۆ ئێمە جا هەر هەمواری بکەین لەسەر ئەم دەقانە ئەبێت لەسەری رێککەوین، لێرە با دەنگی لەسەر بدرێت.

بەڕێز فەرسەت ئەحمەد عەبدوڵڵا/ سکرتێری ئەنجومەن:

بەڕێز سەرۆکی ئەنجومەن.

یەکەم (اذا خلا أحد مقاعد المجلس حل محله مرشح أخر) بە رای من ئەمە پێویستە ببێتە (أذا خلا أحد مقاعد المجلس حل فيه عضو حل محل عضو سابق «مرشح أخر») ،چونکە حلولەکە لە جێگەی کورسییەکە نییە ، بەڵکو لە جێگەی ئەندامە ، سوپاس.

بەڕێز سەرۆکی ئەنجوومەن:

ئەگەر مۆڵەت بدەن بۆ ئەوەی بابەتەکە کۆتایی پێبێت، چونکە وەکو بنەما لەسەری ڕێککەوتووین، کە گۆڕینی ئەم مادەیە ئەبێت بەم شێوەیە بگۆڕدرێت، تەنها ماوەتەوە داڕشتنەکەی، با لیژنەی یاسایی دابنیشن داڕشتنی کۆتایی بکەن و، ئێمەش دەنگی لە سەر دەدەین ئێستا ئەم مادە تەواو ئەبێت، تەنها داڕشتنەوەی دەوێت، ئەگەر ڕێک دەکەون و، پێیان چاک ئەکرێت، ئەگینا ناچارین ئەم پێشنیارە بخەینە دەنگدانەوە، خاوەنی پێشنیارەکەش بەڕێز کاکەڕەشە، جا ئێستا پێشنیارەکە بخەینە دەنگدانەوە، یان ئەتانەوێت لیژنەی یاسایی دای بڕێژێتەوە؟.

بەڕێز کاکەڕەش محەمەد نەقشبەندیی:

بەڕێز سەرۆکی ئەنجوومەن.

ئێمە لاریمان نییە لەوەی کە دایبڕێژینەوە و بخەینە دەنگدانەوە، سوپاس.

بەڕێز سەرۆکی ئەنجوومەن:

باشە ئێمە ئەم پێشنیارە دوادەخەین بۆ دانیشتنی ئایندە، بۆ ئەوەی گفتوگۆی لەسەر بکرێت و، پاشان دەنگدانی لەسەر دەکەین.

بەڕێز حەسەن عەبدولکەریم بەرزنجی:

بەڕێز سەرۆکی ئەنجوومەن.

هیچ پێویست ناکات دوا بخرێت، چونکە ئەمە لە سەر بنەمایەکی گشتییە کە لەسەری ڕێککەوتووین، تەنها داڕشتنەوەکەی دەمێنێت کە پاشان لیژنەی یاسا دایدەڕێژنەوە، بەڵام با ئێستا بخرێتە دەنگدانەوە، سوپاس.

بەڕێز سەرۆکی ئەنجوومەن:

ئێستا ماوەی گفتوگۆکردن ڕائەگرین و سبەی بەردەوام ئەبین لە سەر ئەم بابەتە، ئێوەش لەنێوان خۆتاندا وتووێژێک بکەن، بۆ ئەوەی تەواوی کەن و، با بەڕێز سکرتێری ئەنجوومەنی نیشتمانیش بەشداریی بکات.

دانیشتنی ئەمڕۆمان کۆتایی هات، سبەی لە کاتژمێر(١١)ی سەرلەبەیانی دانیشتنی ئایندەمان دەبەستین، سوپاستان دەکەین.

فەرسەت ئەحمەد عەبدوڵڵا	**نەژاد ئەحمەد عەزیز ئاغا**	**جوهر نامق سالم**
سکرتێری ئەنجوومەن	**جێگری سەرۆکی ئەنجوومەن**	**سەرۆکی ئەنجوومەنی نیشتمانیی کوردستانی عێراق**

پرۆتۆکۆلی دانیشتنی ژماره (١٥)

چوارشەمە ڕێکەوتی ١٤/١٢/١٩٩٤

سەعات (١٠)ی سەرلەبەیانی ڕۆژی چوارشەممە ڕێکەوتی ١٤/١٢/١٩٩٤ ئەنجومەنی نیشتمانیی کوردستان بە سەرۆکایەتی جێگری سەرۆک بەڕێز نەژاد ئەحمەد عەزیز ئاغا و، ئامادەبوونی سکرتێری ئەنجومەن بەڕێز فەرسەت ئەحمەد عەبدوڵلا دانیشتنی ئاسایی ژمارە(١٥)ی خولی ئاسایی دووەمی ساڵی ١٩٩٤ی خۆی سازدا.

پاشان دەستەی سەرۆکایەتی ڕادەی یاسایی دانیشتنەکەیان چەسپاند.

بەڕێز جێگری سەرۆکی ئەنجومەن بە ناوی خوای بەخشندەو میهرەبانەوە و بەناوی گەلی کوردستانەوە دانیشتنەکەی دەست پێکرد.

بەرنامەی کار:

١ـ تەواوکردنی گفتوگۆ لەسەر بابەتی برگە (٣)ی بەرنامەی کاری دانیشتنی (١٤)ی ڕۆژی ١٣/١٢/١٩٩٤ پرۆژەی هەموارکردنی مادده (٤٤)ی یاسای ژمارە (١).

٢ـ گفتوگۆکردن لەسەر بابەتی کارەبای دهۆک (پێشنیاری فراکسیۆنی پارتی) لە دانیشتنی ژمارە (١٤)ی ڕۆژی ١٣/١٢/١٩٩٤.

٣ـ گفتوگۆکردن لەسەر باری منداڵی ئەنفال کراوەکان (پێشنیاری فراکسیۆنی سەوز) لە دانیشتنی (١٤)ی ڕۆژی ١٣/١٢/١٩٩٤.

٤ـ تازەبابەت.

بەڕێز نەژاد ئەحمەد عەزیز ئاغا/جێگری سەرۆک:

بەناوی خوای بەخشندەو میهرەبان. دانیشتنەکەمان بەناوی گەلی کوردستانەوە دەست پێ دەکات، پرۆگرامی ئەمڕۆمان وەکو لەبەردەمی بەڕێزتان دایە، ئەو خاڵانەیە کە باس دەکرێت، قبوڵ کردن و دەست لەکارکێشانەوەی ئەندامانی پەرلەمان بەڕیزان د. نەبەز عەبدولرزاق حەکیم و کاک فازڵ ڕەئووف سالح، تەواو کردنی بابەتی برگە سێی بەرنامەی کاری دانیشتنی ١٥ڕۆژی ١٣/١٢/١٩٩٤، گفتۆگۆ کردن لەسەر بابەتی کارەبای دهۆک و پێشنیاری فراکسیۆنی زەرد، گفتۆکردنی بابەتی منداڵە ئەنفال کراوەکان و پێشنیاری فراکسیۆنی سەوز، جا ئەگەر هیچ تازە بابەتێک هەبێت ئەوە باسی لێ بکەین ئەگەر نەش بوو دەست بەکاری خۆمان دەکەین، نییە؟ خاڵی یەکەم ڕازی بوون لەسەر دەست لەکارکێشانەوەی ئەندمانی پەرلەمان، یەکەم د.نەبەز عەبدولرزاق حەکیم فەرموو کاک فرەنسۆ.

بەڕێز فـــــــرەنســـــــۆ تـۆمـــــا هـریـری:

بەڕێز ســــــەرۆکی ئەنجـــــــومـــــــەن.

هۆی دەست لەکارکێشـانەوەی کاک د.نەبەز بۆ چوونە دەرە وەیتی کە نزیکەی سێ مانگ درێژە بەخوێندنی خۆی دەدات و نیازی گەڕانەوەی نییە. کاک فازڵ رەئووفیش بۆ چارەسەری خۆی چووە، ئەویش لەوانەیە لە ساڵێک زیاتر دوابکەوێت، سوپاس.

بەڕێز ســــــەرۆکی ئەنجـــــــومـــــــەن:

کێ لەگەڵ ئەوەیە کەکاک د.نەبەز عەبدولرزاق حەکیم وازهێنانەکەی پەسند بکرێت؟.... تکایە دەست بەرز بکەنەوە....کێ لەگەڵ نییە؟ بەتێکڕای دەنگ پەسند کرا. کێ لەگەڵ ئەوەیە کاک فازڵ رؤوف وازهێنانەکەی پەسند بکرێت؟.... کێ لەگەڵ نییە؟ .... بەزۆربەی دەنگ پەسند کرا، وابزانم هیچ پێویست نییە ئەوانەی لەگەڵدا نین لێیان بپرسین بۆچی لەگەڵدا نین، فەرموو کاک جەمیل.

بەڕێز جــــــەمــــــیل عـــــــبدی سندی:

بەڕێز ســــــەرۆکی ئەنجـــــــومـــــــەن.

نەخۆشی شتێکە بەدەستی مرۆڤ نییە، هەر ئەندامێک ئەگەری ڕووبەڕووبونەوەی نەخۆشی هەیە و تووشی نەخـۆشی بووە و لە پەیڕەوی ناوخـۆی پەرلەمـاندا هاتووە کـە هەر ئەندام پەرلەمـانێک دووچاری نەخۆشی بێت و چارەسـەری لەناوەوەی وڵات نەبێت و لەدەرەوەی وڵات چارەبکرێت ئەوا لەسەر حیسابی پەرلەمان دەبێت. بەڕێز فازڵ رؤوف کە بریندار بووە بە گوللەی بەعسی فاشی لە ماوەی راپەرین، پێشمەرگەیەکی قارەمان بووە، ئەندامی پەرلەمان مافی لەسەر پەرلەمان هەیە کە چارەسەری بکات و ماوەی بدرێتێ تاوەکو کاتی چارەسەرکردنی تەواو دەبێت، ئەوەجا بگەڕێتەوە، ئەگەر رۆیشتووە بۆ چارەکردن زۆر ئاساییە دەبێ ئێمە چاوەڕوان بین هەتا چارەسەرکردنەکەی تەواو بێت و بگەڕێتـەوە، نەوەک هەر برادەرێکی ئەندام پەرلەمـان تووشی نەخـۆشیـەک بوو یەکسـەر دەستی لەکار بکێشرێتەوە، سوپاس.

بەڕێز نەژاد ئەحمەد عەزیز ئاغا/جێگری سەرۆک:

زۆر سوپاس، خۆی دەستی لە کار کێشاوەتەوە، دەست لە کار کێشانەوەی پێشکەش کردووە ئەگەر کاک فرەنسۆ بەدواداچوونێکی هەیە لەسەر ئەوە.

بەڕێز فـــــــرەنســـــــۆ تـۆمـــــا هـریـری:

بەڕێز ســــــەرۆکی ئەنجـــــــومـــــــەن.

کـــاک فـــازڵ رەئووف کـــادری پارتی یە کـــە چووە بۆ دەرەوە، پەرلەمــــان یارمـــەتی داوە بۆ چارەسەرکردنی، پارتی چارەسەرکردنەکەی گرتۆتە ئەستۆی خۆی، بەخێوکردنی خۆی و خێزانی دەگرێتە ئەستۆی خۆی، لەبەر ئەوە هیچ کێشە نییە کە لە پەرلەمان دەربچێت، سوپاس.

بەڕێز نەژاد ئەحمەد عەزیز ئاغا/جێگری سەرۆک:

خاڵی دووەم تەواو کردنی گفتوگۆکردن لەسەر بابەتی برگەی سێی بەرنامەی کاری دانیشتنی (١٥)، ڕۆژی ١٣/١٢/١٩٩٤، دوێنێ لەکاتی گفتوگۆکردنی گۆڕانکاریەک لە مادده (٤٤) یاسای ژمارە (١) باس کرا، چونکە بەپێی ئەو یاسایە کە لە (٦) مانگ بمێنێ بۆ خولی پەرلەمان ناکرێ ئەندامی تازە پێشنیار بکرێت، ئینجا لەبەرئەوەی ئەندامانی تازە ئەم پرۆژەیە لەسەر ئەو بنەمایە هاتە پێش کە ئەو مەرجەی (٦) مانگە نەمێنێ و دوێنێ باس کرا ئینجا هیوادارم ئەمڕۆ بڕیارێک بدرێ، با زیاتر پەرلەمان نەکەین بە ژووری مەحکەمە، کە ئەوە وایە فەرموو کاک فەرسەت بیخوێنەوە.

بەڕێز فەرسەت ئەحمەد عەبدوڵلا/سکرتێری ئەنجوومەن:

بەڕێز سەرۆکی ئەنجوومەن.

المادة الاولى/ تعدل المادة (٤٤) من القانون رقم (١) لسنة ١٩٩٢ وتقرأ كالاتي: «اذا خلا احد مقاعد المجلس حل فيه مرشح اخر في القائمة ذاتها يتم اختياره من قبل صاحبة القائمة وفق ما جاء بفقرة ٢ من المادة (٣٧) من هذا القانون.

بەڕێز نەژاد ئەحمەد عەزیز ئاغا/جێگری سەرۆک:

ئەمە زۆر باسمان کرد وابزانم تەنها ئەگەر بوار هەبێ دوو بەدووا داچوون هەیە ودەیان خەینە دەنگدانەوە، فەرموو کاکەڕەش.

بەڕێز کاکەڕەش محەمەد نەقشبەندیی:

بەڕێز سەرۆکی ئەنجوومەن.

من خاوەنی پێشنیارەکە بووم کە گۆڕانکارییەک لەسەر ئەوە ببێ، پاشی لێکۆڵینەوەی برادەران لەگەڵ لیژنەی یاسایی و بەرابەرکردنی دەقەکە لەگەڵ چەند هەموارکردنێکی یاسای عێراقی بەو شێوەیە هاتووە کە نووسراوە، لەبەرئەوەی کەمن خاوەن پێشنیارەکە بووم. پێشنیارەکەم دەکێشمەوە بۆ گۆڕانی بارەکە و داوا دەکەم بەو شێوەیە کە هەیە بخرێتە دەنگدانەوە، سوپاس.

بەڕێز نەژاد ئەحمەد عەزیز ئاغا/جێگری سەرۆک:

جا بەو شێوەیە کە خوێندرایەوە، کاک حسێن فەرموو.

بەڕێز حسێن عارف عەبدولرحمان:

بەڕێز سەرۆکی ئەنجوومەن.

من بەدووا داچونێکم هەیە هەر لەسەر ئەو بارەی کە هەیە، بابەت ئەوە نییە بچێتە سەر کورسیەکە دابنیشێ بەڵکو مەبەستی لایەنی مرۆڤایەتییە، من لەسەدان هەزار جار بەرچاوم کەوتووە هەر ئەڵێ «حل محله» یانی ئەچێتە جێگەی ئەندامەکە ناچێتە سەر کورسیەکە، سوپاس.

بەڕێز نەژاد ئەحمەد عەزیز ئاغا/جێگری سەرۆک:

یانی ئەگەر بووترێ (حل محل عضو السابق مرشح اخر) ئەوە ئەبێت.

بەڕێز فەرسەت ئەحمەد عەبدوڵڵا/سکرتێری ئەنجوومەن:

بەڕێز سەرۆکی ئەنجوومەن.

(اذا خلا احد مقاعد المجلس حل محل العضو السابق مرشح اخر من القائمة ذاتها).

بەڕێز نەژاد ئەحمەد عەزیز ئاغا/جێگری سەرۆک:

جا ئەم دارشتنەیەی خوێندرایەوە کێ لەگەڵ ئەوەیە کە ئەم بابەتە بەم شێوەیە پەسند بکرێ؟ ... کێ لەگەڵ نییە؟.. سوپاس، بە زۆربەی دەنگ پەسند کرا.

بەڕێز فەرسەت ئەحمەد عەبدوڵڵا/سکرتێری ئەنجوومەن:

المادة الثانية/ لا يعمل بأي نص يتعارض واحكام هذا القانون.

بەڕێز نەژاد ئەحمەد عەزیز ئاغا/جێگری سەرۆک:

هیچ تێبینیەک لەسەر ئەوە هەیە؟ کێ لەگەڵ ئەوەیە ئەو مادەیە وەکو خۆی وەرگیرێ؟ .. کێ لەگەڵ نییە؟... سوپاس، بە تێکڕای دەنگ پەسند کرا.

بەڕێز فەرسەت ئەحمەد عەبدوڵڵا/سکرتێری ئەنجوومەن:

المادة الثالثة/ ينفذ هذا القانون اعتبارا من صدوره وينشر في الجريدة الرسمية.

بەڕێز نەژاد ئەحمەد عەزیز ئاغا/جێگری سەرۆک:

هیچ تێبینیەک هەیە؟ فەرموو کاک فرەنسۆ.

بەڕێز فرەنسۆ تۆما هەریری:

بەڕێز سەرۆکی ئەنجوومەن.

پرسیارێکم هەیە، کەی «ینشر»ـەکەیە دەترسم ماوەکە تەواو بێ، سوپاس.

بەڕێز نەژاد ئەحمەد عەزیز ئاغا/جێگری سەرۆک:

باشە هەر من پرسیارێکم هەیە لێرە ئەگەر شتێکی بەکارهاتووتر هەبێ لەوە، چونکە ئێستا دەرچوونیمان هەیەو بلاوکردنەوەکەی هەیە. ئەگەر دارشتنێک ببێ کە بمانەوێ ئەمرۆ بۆ نموونە دەتوانین بڵێین (من تاريخ اقراره من قبل المجلس الوطني) ئەوە چاوەڕوانی دەرچوون وژمارە و دەستەکەشی ناکەین، حەزدەکەم رایەکەم لەسەر ئەوە بدەنێ، سوپاس.

بەڕێز کاکەرەش محەمەد نەقشبەندیی:

بەڕێز سەرۆکی ئەنجوومەن.

نەختێک لەسەر ئەم دەقە رابووەستین لەبەر هەر هەندێک کاروباری تر، چونکە بوارێک درا لەنێوان «اصدار» و«اقرار». ئەگەر یاسایەک وەکو پێویست دەرنەچوو لەناو پەرلەمان، یاخود

ئەگەر چەند ناتەواوییەکی تێدا بێت بۆ ئەوەی چارەسەر بکرێ، لەبەرئەوەی ئەگەر بڵێین (مـــن تأريخ اقـراره) مانای وایە ئەو دەرفەتە ناهێڵین کە لە بوارەکانی تری یاساکانی تردا هەیە. ئەگەر نا ئەوەی پەرلەمـان بڕیاری لەسەری دا، هەرچی پەرلەمـان بیـڵێ دەبێـتـە یاسـا و کـەس ناتوانێ هاوودژی بێت و دەبێتە هەمواریش بۆ یاساکانی تر، ئەگەر بڵێین من (تأريخ اقراره). بەڵام خۆی شـتێکی راسـتەقـینە بووە، لەبەرئەوەی بۆ سەلامـەتی یاسـاکـە و ئەو مـاددەیە بگوترێت تاکـو «صدوره» ئەگەر کەمو کورتیەک هەبوو چارە بکرێ، سوپاس.

بەڕێز نەژاد ئەحمەد عەزیز ئاغا/جێگری سەرۆک:

ئێستا ئەو یاسایەکە وەکو یاسا باسکرا کێ لەگەڵ ئەوەیە پەسند بکرێت؟... کێ لەگەڵ نییە؟...

سوپاس، بە تێکڕای دەنگ پەسند کرا.

ئینجـا دێینە سەر پێشنیـاری لیسـتی زەرد، دەربارەی گفـتـوگـۆ کـردن لەسـەر کـارەبای دهۆک و خستمانە ڕوو، حەزدەکەم خاوەن پێشنیارەکە قسە بکات، فەرموو کاک فرەنسۆ.

بەڕێز فـــــرەنـســــۆ تـۆمـــــــا هـەریری:

بەڕێــز ســــــەرۆکی ئـەنجــــــومــــــەن.

بێگومـان کارەبای دهۆک لە مانگی «٨» ی ساڵی ١٩٩٣وە پچڕاوە ولێپسراوان و حکومەت زۆر هەوڵیـان داوە وچەند دەزگایەکی کـارەباو چەند مـوەلیـدەیەکی کـارەبایان پەیدا کردبوو ئیشـوکـاری دانیشـتوانی ناوچەکە بەهۆی ئەم موەلیدانەوە بەڕێوە دەچوو. موەلیـدەکانیش زۆربەی هەرە زۆریان ئەوە ساڵێکە کـاردەکەن لەکار کەوتوون پەکیان کەوتووە، ئێستا خەریکە تووشی قەیرانێکی خراپ دەبن ناتوانن پرۆژەی ئاو وەکو پێویست ئیشی پێ بکرێ، تا نەخۆشخانە و شوێنەکانی تر خەریکە تووشی کـێشـە دەبن لەبەربێ کـارەبایی، زۆر هەوڵ دراوە بەپارە هەندێ مـولیـدەی هەزار (K.V) پەیدا بکەن، ڕێکخراوی(OFDA) بەڵێنی دابوو کەچەند مولدەیێکی هەزار (K.V) لەدەرەوە بێنێ، بەڵام لیژنەی سزاکان کە ئابلوقەی لەسەرعێراق داناوە، ڕێگایان پێ نادات ئەو موەلیدانە لەدەرەوە بێنن یانی هێنانی مولیدە لەدەرەوە گرفتەکەی پارە نییە، گیروگرفتەکەیان بێ پارەیی نییە کەناتوانن بیهێنن بەڵکو لیژنەی سزاکـان ڕێگە نادات وەکو پێمان گەیشـتووەو، وەکو زانیاریمان پەیدا کردووە گوایە لە کارگەکانی جگەرە و چیـمەنتۆ هەندێ مولیدەی هەزار (K.V) هـەیـەو بێکارن ولەوێ مـاوون، من داوا دەکـەم ئەوانە بەکـار بێنن. بۆیە دوێنێ گـوتم: جـەنابی سـەرۆکی ئەنجوومەنی وەزیران لێرەیە پێویست ناکات وەزیری پیشەسازی و ووزە بێت من ویستم قسەکانم ئاراسـتـەی ئەوان بکەم کـە ئەوان خـۆیان، بەڕێز سـەرۆکی ئەنجـومـەنی وەزیران و جـێگرەکـەی هەوڵێک بدەن، بەڵکو کارێکی وا دەکەن ئەو دەزگایانەی کە هەنە بێ ئیشن ئیشیان پێ ناکەن و